

Lieky

Liek, liečivo

- ▶ Liek je prípravok používaný v diagnostike alebo terapii ochorení. Je zložený z liečiv (účinných látok) a pomocných látok, upravovaných do určitej liekovej formy (masť, sirup, tableta).
- ▶ Veda, ktorá sa zaoberá účinkami liečiv sa nazýva farmakológia
- ▶ Liečivá sa rozdeľujú do 3 skupín:
 - ▶ 1. Liečivé látky(suroviny) – látky určené na prípravu ďalších typov liečiv
 - ▶ 2. Liečivé prípravky(polotovary) – vyrábajú sa z liečivých a pomocných látok → dodávajú liečivu chuť, vôňu, pôsobia ako stabilizátory, emulgátory, rozpúšťadlá...
 - ▶ 3. Lieky(výrobky) – liečivá upravené do konečnej formy

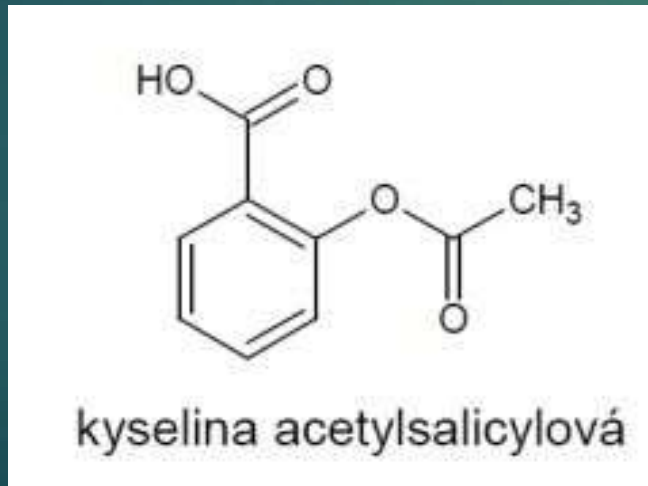
Formy liekov

- ▶ Lieková forma je charakteristika lieku. Opisuje jeho tvar a vnútornú štruktúru. Liek ju získava vo výrobe a podľa nej sa riadi jeho použitie.
- ▶ Tekuté – injekčné a infúzivne prípravky, sirupy, kvapky...
- ▶ Tuhé – prášky, tabletky, pilulky, kapsuly...
- ▶ Iné formy – čapíky, masti, krémy, pasty, gély, spreje, náplasti...

Názvy liekov

- ▶ Generický – kyselina acetylsalicylová
- ▶ Liekopisný – acidum acetylsalicylicum
- ▶ Chemický – kyselina 2 – acetoxybenzoová
- ▶ Výrobný – Acylpyrin, Aspirin, Aspro

Vznik a vývoj liečiv

- ▶ 1. izolovaním z rastlinných/živočíšnych zdrojov
- ▶ 2. chemickou syntézou, kde sa z jednoduchších zlúčenín vyrába väčšina bežných liekov
- ▶ 3. biochemickým procesom, kde účinné zložky liečiv produkujú kultúry mikroorganizmov

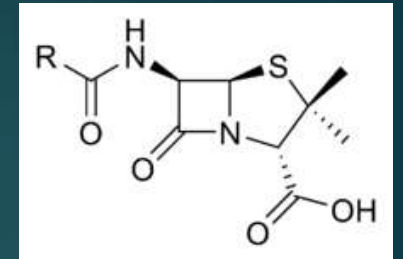

Rozdelenie liečiv

- ▶ Analgetiká – pôsobením na CNS znižujú vnímanie bolesti, bez straty vedomia (Morfin, Diolan, Metadon, Paralen...)
 - častým užívaním niektorých z nich vzniká závislosť, obmedzuje sa ich používanie kvôli nežiadúcim účinkom (porucha krvotvorby, poškodenie pečene...)
- ▶ Antipyretiká – znižujú zvýšenú teplotu na normálnu hodnotu (Aspirin, Paralen)
 - majú aj slabé analgetické účinky

- ▶ Antireumatiká, antiflogistiká – liečba reumatických ochorení (Ibuprofen, Rheumanol)
 - antireumatiká – liečia zápalové ochorenie kĺbov, šliach a svalov
 - antiflogistiká – tlmia zápalovú reakciu tkaniva
- ▶ Hypnotiká, sedatíva – tlmia činnosť CNS, spôsobujú ospalosť, zmätenosť, ukludňujú
- ▶ Chemoterapeutiká a antibiotiká – sú to prírodné zlúčeniny, toxické voči zdroju infekcie, usmrcujú baktérie/zabarňujú ich rozmnožovaniu
 - 1928 – A. Fleming vyrobil penicilín

- ▶ Psychofarmaká – ovplyvňujú psychický stav
- ▶ Antihypertenzíva – znižujú krvný tlak
- ▶ Antihistaminiká – protialergické účinky
- ▶ Anestetiká – znecitlivujúce látky s celkovým/lokálnym účinkom
 - celkové – pri chirurgických zákrokoch, spôsobujú narkózu
 - 1. inhalačné
 - 2. injekčné
 - lokálne – pri drobných operáciách, miestne znecitlivenie, bez straty vedomia

Ďakujem za pozornosť

